

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa J. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre. ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

LO QUE COSTA MENJAR GALL

LES PRUNES 12 PESSETES

CASCABELLITOS 3 PESSETES

LA CASOLA 10 PESSETES

EL LLAR 15 PESSETES

CARBÓ 10 PESSETES

EL GALL 100 PESSETES

TOTAL 30 DUROS

—No els hi sembla que això és donat!

Els balanços

En arribar el terme dels tres mesos d'actuació del Directori, alguns periòdics han publicat, a la seva manera, el balanç de l'actuació militar. I el Directori mateix, en una nota oficial, ha fet també un balanç pel seu propi compte.

Aquests balanços divergeixen. No hi ha en tots les mateixes partides a l'actiu i al passiu. I és clar que si nosaltres féssim també aquest balanç, li donariem una forma particular. És el cas que en aquesta mena de balanços, més que xifres i sumes i restes, hi ha idees i opinions. Allò mateix que per a uns és un bé, una partida de l'actiu, per a uns altres és un mal, una partida del passiu.

De totes maneres, cal dir que els balanços parcials tenen un interès secundari. La lletra a noranta dies ha estat allargada indefinidament. I el balanç de major interès serà el total, el darrer, el definitiu, quan el Directori militar dongui per acabada la seva tasca. En certes obres, el final, el desenllaç, és el tot. Per a jutjar-les cal saber com és l'acabament.

Cap a l'alçament liberal

Quan encoratgem una acció liberal, ja començada, els que creuen en la fatalitat que imposa unes determinades idees en una determinada època, ens diuen:

—Tot serà inútil, perquè tot convergeix a enrobustir l'Autoritat contra la Llibertat.

Immediatament responem:

—Bé, però, què és l'Autoritat i quina autoritat és la que s'imposa, i on predomina l'Autoritat damunt la Llibertat?

Per a l'ordenada convivència dels homes, precisa una coacció o una constitució mantinguda per la coacció. L'Autoritat, doncs, pot ésser exclusivament executiva, o merament mandatària, per a complir i fer complir estatuts i codis. A França i a Anglaterra, l'Autoritat surt del compliment de les lleis. L'Autoritat es pot dir que és la personificació de la Llei. A Rússia, la llei essent exclusiva i parcial, es tradueix en acció personal. A Itàlia hi ha un eclecticisme d'autoritat personal i d'autoritat legal. Hi ha un Mussolini, però també hi ha una constitució.

El liberalisme espanyol vol l'autoritat de la llei. S'al·legarà que la llei existia, i que no pateix més que una derogació transitòria. Tal vegada sigui cert. Però el problema es planteja per la durada de la transició i per l'orientació que pot prendre la restauració de la llei, susceptible de modificacions. L'actuació del liberalisme per a aconseguir una legalitat concreta, exercida amb rigor, li donaria una força extraordinària, ja que incorporaria Espanya a Europa, per la llibertat constitucional i per l'autoritat que la vetllaria.

Preveiem llargues lluites entre liberals i autoritaris, que aquests, doctrinàriament, no podran sostenir perquè favoreix an el liberalisme la tradició de les guerres civils, l'ambient del món, i la doble doctrina de la llibertat sostinguda per l'autoritat, i de l'autoritat apoiada en la llibertat. Això és invencible. Això anula tota arbitrariedad. La llibertat fonament de la llei. El compleixi's la llei per damunt de tot, norma de vida. Contra això no pot redreçar-se més que l'afany d'un mesianisme sempre defraudat.

Les dretes van perdent empenta i fins coherència. És veritat que no hi ha hagut un batec liberal, però veritat que tampoc s'ha produït un alçament conserva-

dor, malgrat tenir totes les circumstàncies favorables. I és que el conservadurisme governava, i totes les culpes, totes les desfetes han estat presidides per l'esperit conservador. Els liberals no han governat mai, perquè no eren liberals les clientele dinàstiques. Qui sap si la prova haurà servit per a la formació d'un liberalisme capaç d'inesperades eficàcies!

PARADOX

La divisió sindicalista

Amb l'aparició del nou diari *Lucha Obrera* han quedat exterioritzades les dues tendències — o millor dit, les dues principals tendències — del sindicalisme català. És interessant el remarcar-les, puix que així es contribueix a que cadascú tingui una coneixença clara i una opinió pròpia sobre el plet, actualment aguditzat de les orientacions sindicals.

Els sindicalistes que regeixen la Confederació del Treball, quan saberen que anava a publicar-se *Lucha Obrera*, van avançar-se, fent reaparèixer *Solidaridad Obrera*, que poques setmanes abans s'havia mort gairebé sobtadament. I n'hi ha hagut prou amb la publicació simultània de dos òrguens sindicalistes perquè cadascun hagi marcat la pròpia tendència. Ara sabem perfectament bé que els directores de la Confederació del Treball i els redactors del seu òrguen oficial, amb En Pestaña són anarquistes, àcrates o llibertaris, que de totes tres maneres es pot dir.

Al contrari, els de *Lucha Obrera* al cap-davant dels quals trobem En Joaquim Maurín i En Joan Casanovas, creuen que no s'ha de lligar l'actuació i les orientacions dels sindicats obrers a una tendència determinada, sigui àcrata, socialista o republicana. Opinen que els sindicats no han d'ésser polítics, però tampoc anti-polítics. Han d'estar allunyats de la política, la qual cosa no vol dir que no hagin de tenir un idealisme social.

Sosté *Solidaridad* que els de *Lucha Obrera* no declaren prou el que són. Sota la seva independència i amplitud de criteri, hi veu el comunisme i el sovietsisme rus. Així es comprèn que els de la Confederació del Treball prenguin una actitud resoltament hostil a la República dels Soviets, fins al punt de reproduir dies en terra, en el lloc preferent de la seva fulla, un article del conegut anarquista francès Sebastià Faure, atacant violentament el bolxevisme i posant-lo al mateix nivell del feixisme italià.

No hem d'entrar en el debat d'idees i de procediments plantejat pels dos diaris obreristes de Barcelona. Ens limitem ara a manifestar la nostra estranyesa que l'accentuació de la tendència anarquista per part de *Solidaridad Obrera* hagi coincidit amb una certa benevolència per al Directori militar que ara governa. Aquesta benevolència s'ha traduït en articles d'una flonjor deplorable i fins en elogis declarats a l'actuació militar. Així resulta que *Lucha* és més un diari

d'oposició que no pas *Solidaridad* amb tot el seu anarquisme del segle XIX. Nosaltres no comentem, però tenim l'obligació d'exposar els fets i exposar-los tal com són. Que els obrers catalans diguin ells mateixos el que pensen del plet interessantíssim que avui es discuteix.

FULMEN

El gall de Nadal

El senyor Pau, viu en un pis força reduït. El pis té una galeria molt petita. A la galeria hi ha un galliner minúscul. Al galliner hi piula un pollet de tres setmanes. Som als darrers d'Agost, i el senyor Pau confia que per Nadal tindrà un gall ben gros, amb suficient panxa per a amagar-li dues lliures de farciment.

El senyor Pau passa tres mesos de l'estiu a una caseta que té a Vallromanes. La caseta consta de baixos, primer pis i un hortet amb quatre arbres fruiters. Als baixos hi viuen tot l'any la dida del senyor Pau i l'home de la dida.

A mitjans de setembre, rep el senyor Pau, la visita de l'home de la dida. Aquest veu el pollet dintre la gàbia i, demostrant al senyor Pau que allí aquella bestiola no hi podia fer res de bo, li dona entened de deixar-li endur a Vallromanes, on ben alimentat, terrejant, atipant-se de formigues i altres bestioles, podrà fer-se un pollastràs més ferm que un gall d'indi.

L'home de la dida s'encarrega del pollet, d'una coixinera plena de rosegons i de deu pessetes per a comprar blat de moro, i tot plegat s'ho emporta a Vallromanes.

A mig quart de casa seva, troba l'home de la dida un pollet esgarriat, mig mort de fam. El recull, i pensa que allà on s'en cria un, poden criar-se'n dos. Instal·la les dues bestioletes a l'hort de la caseta del senyor Pau i que Déu hi faci mes que nosaltres.

Els polls han crescut i, després d'una temporada d'ésser pollastres, s'han fet dos galls amb esperons i tot. El del senyor Pau, gros, gras, amb la cresta i barbelleres roges, amb una veu i una escola de cant més bones que el *Mus-claire*. L'indocumentat, l'anònim, el fill de la verdissa, petit, flac, escanyolit i vestit amb quatre plumes mal posades.

El senyor Pau es trega les mans de gust pensant amb el seu gall de Nadal. Ja té els botifarrons, els *cascabellitos* i tots els demés ingredients per a farcir-lo esplèndidament. Fins té una ampolla de *Codorniu*.

Ahir, dia de Sant Tomàs, se li presenta l'home de la dida amb el gall de Nadal. El senyor Pau quedà astorat veient aquella bestiola flaca, tot pelleringa i amb uns interiors incapaços de donar esterge a una pansa. L'home de la dida es disculpa. Va tenir primer la *papida* i després els freds primerencs varen constipar-lo; tot sol s'enyorava. Que hi podem fer, pobres de nosaltres, davant de tals contratemps.

El senyor Pau, no podrà tirar ni un troç a l'olla d'aquell gall de Nadal que tan gros li havien promès. L'home de la dida i la seva dona faran un Nadal esplèndid, cruspint-se un gall més gros que un *Pavo Real*.

Fins a Vallromanes té imitadors En Lerroux!

JEPH DE JESPUIS

D'AQUÍ POCS DIES, SORTIRÀ

L'ALMANAC DE
La Campana de Gràcia
per a l'any 1924

Text i dibuixos de gran actualitat

DÈCIMES

Es una antiqualla pèssima que en apropar-se Nadal qualsevolga carcamal us pugui venir amb la *Dècima*, pot se aquesta és la vigèssima volta que hauré fuetejat un costum tan descarat que em posa pell de gallina, car, fins ara, de *propina* mai ningú me'n ha donat.

I, en canvi, quan Nadal vé amb la *Dècima* es presenta el germà de la serventa i la filla del porté, el sereno, el sabaté, el del gas, el vigilant, el lampista, el dibuixant dels brodatos que fa la dona, fins crec que la majordona d'un capellà del davant!

Continuant la carrera de les felicitacions, ve el noi de les subscripcions, l'home de la buga Jera, i segueix la carnicera, el que ens porta la gallina, el que se'n du la letrina, el carboné, l'escumbriaire, el camàlic, el drapaire, i alça, afluixa la propina!

I amb els cinc sentits cabals sent un home de respecte, tens d'ésser ben circumspecte amb qui ve a escurçar-te els rals, que les persones formals

han de respectar el costum i els hi toca donar *llum*, alies, obrir bé l'armilla

veient com la plata en *guilla* per a fondre's com el fum.

Si no fos pel que diran a qui *Dècima* em duria,

ben de gust l'engegaria

co que es diu, al botavanti!

Mes ai, ara els temps no estan per pendre actituds resoltes,

tolhom somnia revoltes,

dels terrenys separatistes,

i es diu que els sindicalistes

ens cantaran les absoltes.

Un no sap si aquell que ve

amb la felicitació,

es un vil atracadó

o un senzill home de bé.

Resistir-se? No pot se.

Si et dona una cartolina,

tu, li afluixes la propina,

sent-li alguna rialleta,

perquè per mitja pesseta

no et vindrà pas la ruïna.

Què et pot passà al cap-de-vall?

que per ésser generós

i complir un costum forçós,

et toqui no menjar gall?

Prou se'n menjarà un bon tall

qui t'hagi felicitat,

i només li haurà costat

perdre un bocí de vergonya,

espolsar-se un poc la *nyonya*

i esmoà un xic el calçat.

Paga i pen a que la treta

d'un costum tan irritant

haurà ja mort l'any entrant

d'un *Decret* a la *Gaceta*,

és una cosa ben neta

que no vol el Directori

cap mena de robatori

i la *felicitació*,

la *Dècima* d'ocasió,

és un *timo* ben notori.

FLOX

OCELLS DE BANC

V

La mec nògrafa

Tratant-se de la calàndria més bella de la gàbia, no vull aquí dir coses d'aquesta ocelleta, la més formosa de la canya neta.

Vull endavinar lo que d'aquesta bestiola, que té el bec apunt per a deixar-se amoixar per l'algot d'allà on diu *Directió*, en dirien persones que són poetes, pensadors, literats i filòsofs.

L'eximi Rusiñol, davant d'una mecànografa diria:

—Si en lloc de estar en un Banc tan prosaic, t'hagués vist en un del jardins

d'Aranjuez o de Valldemosa, t'hauria polítricament a les meves estimades teles.
 En López, editor, diria: «Pobre de mi, que les lletres d'impremta, les fes una noia com tu; estic convençut que ni L'Esquella sortiria els divendres, ni LA CAMPANA el dissabtes.»
 El gran Marius Aguilar:

—Les mecanògrafes tenen dits d'argent i cor Roial, cantaria les seves belleses en una crònica, si sabés que la puresa acompanya a llur bellesa.

El company de penes i fatigues «Ferràn d'Egara» des de la presó on és:

—Sols manca en aquesta ergàstula un duetto de mecanògrafes.

Aquest xicot bo com el pa de flica i de caràcter *musetesc*, En Lluís Capdevila:

—Si cada cop de dits al teclat d'ivori, me'ls dongués al cor, deixaria de fer operetes i deixaria el monocle a la Redacció de L'Esquella.

El que diria En «Pícarol», nostre bon artista:

—Les atletes eren formoses, però aquestes cadèrneres de Banc, em farien trencar la punta per a fer mai més caricatures.

I podria transcriure els pensaments bons i dolents de molts dignes i respectuosos amics.

La mecanògrafa, hi ha que coneixen-la a fons. És una flor mig aromàtica del jardí xorc de la Banca. Tothom l'estima, però com planta hivernal és mirada i res més.

Els ocells, no poden mirar-la gaire, perquè els ocells grossos tenen enveja, perquè els uns són vells i els altres tenen les ales semi-caigudes.

Una mecanògrafa té la porteta sempre oberta, i encara que no firmi a l'hora d'entrada, com que amb el bec sap aconseguir al de les ulleres tremoles ja ho té tot perdonat.

L'única enemiga que té la calàndria, és la telefonista, aquesta ocellera que té gàbia apart a en dels reconets de la Banca, no la pot veure ni oír parlar-ne.

Les mecanògrafes i les telefonistes representen, fils diferents i sons distints: la una té el timbre a l'Underwood o la Truinger, i l'altre el constant tric-trec de la central i les centraletes.

La mecanògrafa du barret petit, modest, mitges groges i vestidet curt i en conec que no duen calces. Coses de la

vida i del misteri de les càmares consellerils.

Guanyen moltes trenta i quaranta duros, però amb perfums d'Astra i *origant* en necessiten cent; altres els pares són manyans, paletes, dependents de drogues, però elles van amb un abillament czarinesc.

Admeten bromes dels ocellers de captiveri, però el dia que un bec d'aquests de pueig dòcil s'hi apropa, sap picar que fa por.

El dia que els Bancs caiguin, damunt de les desferres de les reixes, taules, llums i llibres hi sentireu l'alegre calàndria, cantant victoriosa com volguent dir:

—El meu himne és de llibertat i d'amor! Jo he escrit cartes i cartes amb tanta barroera prosa que l'espiritualitat l'he servada per a l'hora del triomf. Mentre vosaltres, ocellons sense ales i porucs, plens de covardia, calieu per rastreisme i us mateu a picades, jo he sabut tenir contents als ocellots rapinyosos...

La mecanògrafa de tant tocar ferro, i teclejar els punts i comes, i posar apart, explicar coses i coses insubstancials ha après de viure...

Per això, d'aquesta gàbia que hi ha a cada tres portes de la Plaça de Catalunya i Rambles i ara la Reforma, les calàndries sabran acortar les ales ben aprop de les reixes i volaran lliures... lliures com les orenetes que acaben d'eixir del niu...

I fan bé, molt bé... Qui en lloc de tonto pardal, hagués nascut cadèrnera, calàndria o solament oreneta!...

EMILI GRAELLS CASTELLS

COSES DE SEMINARI

EN MALERET

En Maleret! No se on para, ni que s'ha fet d'ell. Fa, al menys, dotze anys que no n'he tingut cap nova, i el recordo perfectament com si ara l'acabés de veure i me l'estimo encara i li sento una pietat profunda. En Maleret és per a mi una d'aquelles imatges que des de la nostra infància se'n claven a la retina i les hi servem sempre més i les estimem i les

compadim i ens treballen poc a poc l'esperit i ens fan homes misericordiosos i de bons sentiments. En canvi, aquestes mateixes imatges a voltes fan un gran mal.

Era el més grandaç del curs; era de pare i mare inconeguts. Es presentà al Seminari amb vestit de vellut rogenç, no sé si de tant dur-lo o de color natural, amb espartenyas i barretina, tal com anaven vestits en el col·legi o institut benèfic d'on acabava de sortir. Aquestes seves vestidures humilíssimes, ja promogueren la riota entre els demés seminaristes que un dia havien d'ésser predicadors de l'humilitat.

Em sembla que encara el veig amb els caps dels dits ensangrentats de tant mossegar-se les ungles, amb la cara granelluda, ulls grossos i ampla de faccions. Explicada la seva condició d'exposat ja no cal dir que era el més pobre i—sigui dit en veu ben alta—era el més avorrit de tots.

No tenia ni roba per a mudar-se o, millor dit, per a canviar-se, i molt prompte la misèria i els paràsits s'apoderaren d'ell i llavors l'hauríeu vist ploquant tot sol, sempre sol, escarnit, betat i desemparat dels altres, que se'n apartaven perquè deien que feia mala olor i que portava *tilots*. (Així ho denominaven i acabaren per a dir-li imbècilment el «tilot»). Sigui dit de passada que allà es motejava a tothom, potser volguent fer honor a la caritat cristiana, i a mi mateix, per ésser de Súrria i perquè En Cabrinetti, abans d'ésser mort a Alps, passà per Súrria, tingueren a bé dir-me «l'ànima d'En Cabrinetti». Què hi farem?

Doncs, el pobre Maleret era avorrit de la manera més brutal. No n'hi havia prou amb la desgràcia de no conèixer l'empar d'una mare ni l'afalac de cap parent, que encara havia de suportar els més imbècils vituperis de molts que avui ja prediquen dalt la trona que «és més difícil salvar-se un ric, que passar un camell pel forat d'una agulla».

Però, el pobre Maleret, no l'abandonà ben bé tothom. Jo era de família humil i els cabdals més aviat em mancaven que no em sobraven. No obstant, eren molts els dies que ens compartíem el meu brenar i jo li havia donat poc o molta roba per a canviar-se i li donava ço que val més que tot, que era el consol amb paraules pietoses i amb reflexions humils.

I aquest benifet que jo per instint natural li feia, per un fons de bons sentiments que ja de nen tenia en mi, tot això també em valgué el menyspreu dels altres.

Avui recordo encara En Maleret i recordo el procedir inícu dels demés seminaristes i dels superiors que ho veien manifestament i ho toleraven. En Maleret, avorrit d'aquella vida salvatgina marxà no sé on ni com i no he sapigut mai més res d'ell. Jo encara continuï uns quants anys més per a nodrir el meu esperit de molts coneixaments que no ens ensenyaven pas al Seminari, sinó que me'ls aprenia particularment. I encara el recordo amb una mirada trista i vaga, plena de dolcesa i agraiment per la miqueta de consol que jo de bon grat li donava i amb els caps dels dits ensangrentats de tant mossegar-se les ungles com si volgués dir amb veritable noblesa d'ànim: «Aqui teniu la víctima; maltracteu-la inhumanament, que es talla les ungles per a ésser més indefensa». I els pobres d'esperit se'n aprofitaven i aquella imatge que havia d'atreure'ls tota la pietat i els sentiments humanitaris, els servia per un mitjà de mal exemple pels que inconscientment els seguien.

Tal volta avui llegeixi aquesta humil remembrança del passat, que li farà reviure un món de coses bàrbares de Seminari i potser pensarà en mi i endevinarà el pseudonim.

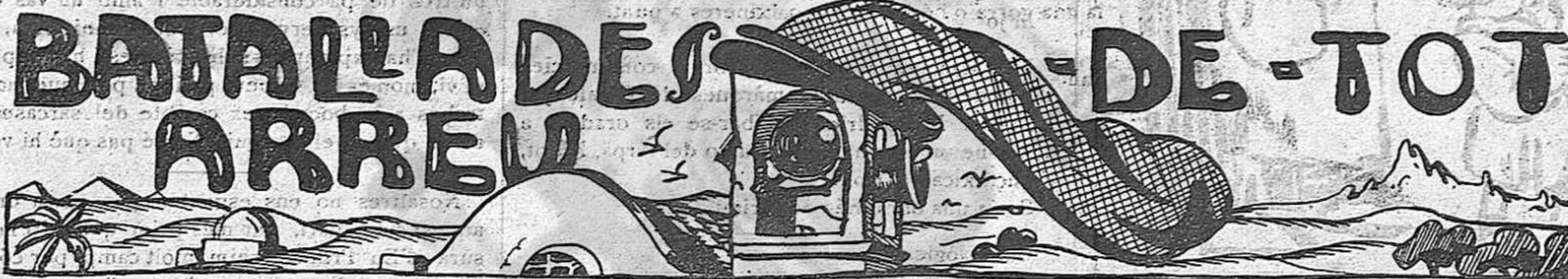
SALPER

REPICS

Com cada any es tornen a donar casos de gent que falsifiquen participacions de la Loteria de Nadal.

Es curiós: No n'hi ha prou amb lo rifat que quedés si no treus, que encara hi ha que s'empenya en rifarte en el cas de treure. No es podria arranjar això de la Loteria d'una forma que no fos possible aquesta segona rifada?

Dies passats es realitzà un important robatori a la Capella de la Verge de Covadonga (Oviedo). Es robaren les corones de la Verge i del seu fill, l'import de les quals es calcula en tres milions. És una malifeta que deu ésser castigada. Però ara nosaltres preguntem si hi ha dret a que tantes i tantes santíssimes verges tinguin tantes

EL RECLAM

Aquest que veieu aquí, petit, desgarbat i vestit de màscara, és el senyor Rapagneta, més conegut entre les cupletistes i els dependents de farmàcia, aficionats a la lectura, pel nom sonor de «Gabriel D'Annunzio». Com les cupletistes, ell s'ha hagut de posar un nom postís. Elles es diuen «Chelito», «La Goya», «el D'Annunzio».

Aquest home petit i desagradable està, indub-

D'Annunzio a Gleno

tablement, empeltat de tenor. Tan sols en aquesta mena de gent s'observa aquesta mania espectacular de fer-se retratar, de no pogueu viure sense que els demés intel·ligents mortals, que no som herois, parlem d'ell.

Per satisfer aquest desig, que és un desig inferior, ho aprofita tot; els seus amors amb la Duse, els seus vols en aeroplà, l'aventura de Fiume... Ara ha aprofitat la desgràcia de la petita vall de Gleno, on unes inundacions han causat més de cincents víctimes, entre homes, dones i criatures, perquè la naturalesa cantada per En Rousseau i En Falp i Plana no respecta a ningú.

«D'Annunzio» s'ha vestit el seu traje de màscara i se'n ha anat a la vall de Gleno [Però abans ha fet avisar als reporters fotogràfics. Creieu que l'emocionava la desgràcia de la petita vall inundada? No: aquella tragèdia immediata li semblava tan llunyana com qualsevol de les innombrables revolucions de Mèxic.

En l'obra, cartí i papers pintats, d'aquest tenor hi ha l'amor, l'heroisme, la passió, la luxúria, el luxe: però no hi ha la pietat, que era lo únic que podia dur-lo a la vall devastada.

LA MORT DE MAURICI BARRÉS

A París ha mort En Maurici Barrés. Ha mort als setanta anys, després d'haver donat a la seva vida un flam guerrer, d'incomprensió, de sequedat, d'odi i de renúncia. Els antics perses tan sols ensenyaven als seus fills a montar a cavall, a tirar l'arc, i a ésser bons en obres i en pensaments.

Amb això, amb aquest programa, que seguien fidelment fins a la mort, creien complir.—Diem, de passada, que ens sembla un programa esplèndid i d'una altíssima moralitat, capaç de dur un poble a totes les victòries i a totes les virtuts.

En Barrés també s'havia fet el seu programa, i l'ha seguit fins a la fi. Després direm en què consistia tal programa. Diem ara qui era Maurici Barrés. Convé dir-ho perquè en aquest desgraciat país d'Espanya, mai, o ben poques vegades, ens enterem bé de les coses. Quan més gran era la glòria i la fama d'Alexandre Dumas (pare); aquest es va trobar amb un barber que no sabia com s'escrivia el cognom Dumas. Espanya, des de la edat de pedra fins als nostres dies, és aquest barber.

Hi ha uns quants que coneixen a Maurici Barrés com a novel·lista: *La sang, la voluptat i la mort*, una «espanyolada» que quatre pobres diables, que maleeixen el nom de Teofil Gauthier pel seu *Viatge per Espanya*, admirable i discreta comprensió del paisatge i els homes, s'han pres en sèrio. *El secret de Toledo, El jardí de Berenice, Al servei de l'Alemanya*, etc. En aquestes novel·les, plenes de retòrica, eixutes, amoixamades, l'autor es maquilla i s'arregla com una cocota. De totes maneres, això no li serveix de gaire, ja que un esperit fi, observador, descobreix sota el *maquillage* d'home exquisit, al pobre burgès de França, despreciable com el burgès de totes les latituds. L'obra literària d'aquest home, que ja era un mort abans de morir, és seca, adusta, antipàtica. De l'obra d'aquest home no en quedarà res. Millor.

Políticament, fou aquesta cosa trista i llastimosa: el quefe dels nacionalistes francesos. Observau com en el rostre aquest és noten analogies amb el del nostre Cambó. I és que tots els polítics, tots els que s'han dedicat a l'ofici vil de polític, tenen un aire inconfundible de família.

En Maurici Barrés fou, com a polític, l'home petulant i buit de les levites negres, dels «plastrons» de galant de comèdia sentimental, de les primeres pedres, de les manifestacions inútils de senyors de barret de copa i més levita, de les condecoracions. No feu mai gaire cas de l'home que dóna una excessiva importància a dur un botó vermell, groc, o violeta, o de qualsevol altre color, al trauc. Sense aquest botó es pot viure també amb tota tranquil·litat. Aquest pobre Barrés es va fer un programa, també: el de combatre la República. I l'home que redueix els dies de la seva vida a un ideal tan mesquí, és perfectament despreciable. Descansi en pau el pobre gran home, que bé s'ho mereix.

Maurici Barrés

—“Señores, este año, se han acabado los turriones.”

NADAL

—Mireu, pare, una caseta de pessebre!

—I què en farem, fill, si és de cartró, i si hi poguéssim viure també ens farien pagar lloguer.

milionades inútils, mentre hi ha tanta gent que no menja. Cal que els catòlics pensin amb més lògica. Deurien creure, apoiats en la caritat cristiana, que la Verge Mare està més contenta quan un hom dóna pa a un famolenc que no pas quan li regalen una corona.

Ja ha passat altra vegada Santa Llúcia amb els ulls al plat. Si li poguéssim donar un consell li diríem que no els hi porti més perquè, tant macos com els tenia, algun galant enamorat dels ulls els hi pendrà i llavors la seva fi serà la de molts pobres ceguets, dignes de tota llàstima, que van amb el violí a les mans i us donen un rajolí de música per cinc cèntims. Barateu! barateu! més que els capellans que ensenyant els ulls de Santa Llúcia, omplen la caixa de les ànimes.

Dame una petrica de cara de Dios, deia una gitana pel Passeig de Gràcia i veieu, em sembla que tenia tota la raó del món: Es tan maca la moneda que la gitana i molts altres gitanos hi veuen un brill de cara de Déu! Sinó, pregunteu-ho al clero.

La premsa madrilenya es queixa que des del darrer dissabte s'ha pujat l'oli en vint cèntims el litre.

Poden pendre paciència, pitjor a Barcelona que fa tres anys no podem comprar paelles de cares que estan...

Llegim que un home anomenat Bach de Roda, d'ofici carreter, va rebre ferides a la Carretera de Ribas, per cert greus.

Esta vist que els pobres Bacs han nascut sols per desgràcia, a l'un van tallar-li el cap, i aquest, va de poc, les cames.

Al Teatre «Còmic» varen estrenar el drama, *El salto de la muerte*.

Hi anarem entusiasmats una colla de andreuencs. I sabeu per a què? Doncs ens creiem veure l'acció de l'obra, desenrotllada al Pont del Dragó.

I sortirem desesperançats perquè l'autor en qüestió de salts, sabrà els de l'aigua, però els de terra, cap com el tètric pont de Sant Andreu.

Més famós que el *Barret de cascavells*, del gran

Pirandello, n'hi ha un altre de barret cacarejat. És aquell del il·lustre *ex caudillo*, virei dels Josepets i emperador del Parai'lel... El recordeu? Nosaltres també. Més que de cascavells, allò era el barret de rialles.

Pren veritable increment la societat d'invàlids «La oportuna», que ha creat una gran cooperativa. Apa, senyors ex regidors, que poden fer-se socis honoraris, no sé si pel nom de oportuna o bé per l'utilitat d'invàlids.

En el Passeig Nacional, varen detenir a dos mossegues perquè havien robat vuitanta quilos de cotó!

Pobres xicots! A ple hivern, tot just ara que la roba va cara, no es lògic que si no tenien res de llana, tinguessin al menys quelcom de cotó? ..

Ho duien dins un sac; clar, penso que no posarien els vuitanta quilos de l'ala amagats a sota la gorra o bé un joc de coixineres a punt.

La Mancomunitat ha celebrat conferències d'higiene a diferents comarques de Catalunya. Molt bé. No podrien arribar-se els oradors a donar-ne unes quantes al Camp del Arpa, Ninot, França xica i al Coll?

Seria una obra més de caritat.

Cosa lògica.

Havent un escorbriaire faltat al respecte a un guàrdia urbà, aquest, que és el del carrer de la Boqueria, el detingué per a ensenyar-li lo que és faltat a l'urbà. *mitat* una vegada i *mitat* una altra.

Què els hi sembla *El Dictador*? A vostres els farà peça, però a nosaltres maleda la gràcia que ens causa per ara.

Els caçadors (ull caixista amb la cedilla): varen tenir una assemblea a fi de que les companyies ferroviàries rebaixin el preu... de què diríeu?

No de les persones, sinó dels animals. I creiem que les Empreses posades a fer bé als animals rebaixaran els preus als caçadors, que no hauran L'humanitat per damunt de les races!

Els eterns abolicionistes de les cursades de bous tornen a moure soroll, com quan hi havia el bon Tiberi Avila.

Nosaltres tremolem, pensant a veure si fan una plaça nova a Santa Eulàlia de Vilamullada o Piscina.

No hi ha res més pistonut que una nit de lluna per la muntanya nevada. Amb el color esblanqueït de la llum i amb l'immensa blacura de la neu, us feu una confusió cerebral de mil dimonis: No sabeu si tot és neu o si tot és lluna. Com que en aquest món hi ha tants i tants llunàtics, deixant estar la muntanya, em vaig creient que tot és lluna.

No hi ha res més avorrit que un viatge en tartana, sobre tot si un ha de viatjar per aquestes

atrotinades carreteres de l'Estat que demostren la gran deixadesa dels governants espanyols de cinquanta anys en aquesta banda. Es més avorrit encara si teniu la desgràcia de trobar un capellà i suscitar una controvèrsia religiosa, com me succeï a mi anant de Manresa a Súrria. Entre els patantins patantams de la tartana i la discussió de Déu i els dogmes de l'Església, allò no era pas viatjar per la terra, allò semblava més el camí del cel amb música del *Dies irae*. Si teniu la gran sort de que se us posi al costat una bella surienca, us fa tant l'afecte de que allò és el camí del cel que al costat ja hi veieu un àngel.

En l'última sessió de l'Ajuntament, després de llargues discusions, tot se deixava damunt la taula dient que s'estudiarà. Ens fa l'afecte de que són una colla d'estudiants.

L'afició a regidors espontanis sembla que va creixent. En la sessió del dilluns passat hi havia un capellà i tot que feia de regidor aficionat. Feia anys i anys que això no s'havia vist a Barcelona. Un sacerdot aficionat a les regidories, fóra del cas del gran Pau Claris, no es veu gaires vegades. Ah! i amb En Pau Claris s'hi assembla tant com un tomàquet amb una tortuga. De gent així, *liberanos Domine*.

Tothom diu mal del seu ofici.

L'altre dia vareig parlar llargament amb un significat actor dramàtic i em pintava els còmics com una classe de gent detestable en excés; després s'embranchà contra els autors i arribà a dir que l'home que comet la lleugeresa d'escriure una obra teatral, ni que fos Shakespeare, és digne d'anar a la forca. Home! home! home! a tot arreu hi ha les seves coses, però s'ha de tenir seny i no perdre els estreps. Detestar als còmics és detestar l'humanitat. Què és el món si li treiem la gran companyia melodramàtica dels homes? Nosaltres no ho creiem que això sigui cap vall de llàgrimes; nosaltres creiem que el món és comèdia i, amants com som de la barrilla, creiem que el món és la representació continua de *El carro del vi*.

En aquest món tot passa: passen els homes, passen les coses, hi ha una llei interna i eterna de renovació i de successió i cada cosa va a la seva fi.

Ja podem ésser cridaners i busca-bregues, ja; per xarlatans que siguem vindrà un dia que farem una mala ganya, una lleganya i una estiraganya i les coses fan el mateix, i l'únic que resta impàvid és el temps i és Puric que agunta ferma la paraula i fa anar les coses com vol i es riu dels homes i de les preocupacions del món, perquè tot passa.

I encara un altre dia parlàvem de la freqüència dels sants sacraments—nosaltres som molt devots—i el meu amic contestà: «A mi nom'enredaran pas. Els primitius cristians combregaven amb un tros de pa considerable i amb un vas de vi que al menys servia per a desdejunar. Ara, està clar, s'han pujat les subsistències i han suprimit el vi, només et donen pa i tan poc que no te'l trobes a la boca i, per compte del sarcasme, et diuen que no el roseguis No sé pas què hi veus!»

Nosaltres no ens espantem pas per a omplir aquest setmanari, per més prim que miri la censura d'En Primo; tenim molt camp per córrer. Tan sols explicant la cara de pasques que posa el rector al costat de la majordona, sempre joventona, i les divagacions evangèliques que fa en el predicot, compteu si n'hi ha de teca. I no us dic res si ens enredem amb els confessoraris i les sagristies i les visites particulars, particularíssimes.

L'altre dia, entre amics, es suscità la discussió del celibat eclesiàstic o sia si seria convenient que els capellans es casessin com abans. Un amic que té molta *chispa* digué:

No perdeu el temps: Que us creieu que si els capellans haguessin vist que el matrimoni era una gran cosa, no se l'haurien reservat per a ells?

En el predicot de la missa matinal, el dia del Naixement del Senyor, el rector us farà una pila de reflexions sobre la pobresa de Jesús. Després passeu del temple a la rectoria i no veureu enlloc aquella pobresa.

A la Plaça de Sant Jaume hi hem vist moltes figures de pessebre, molts gallins, moltes gallines, etcètera, etc. Al veure-hi tantes figures ens hem dit: Ja ho entenc, com que van treure els regidors de la Casa Gran, els murrís, volguent-hi tornar a entrar s'han transformat en figures de pessebre i com que són tan menudes, és fàcil de tornar-s'hi e entafurar.

Al tanto senyor de la Campa que no n'hi passi cap entre cames.